

и от слънцето—вечната му светлина, за да проникне в мировата тайна и да блести „с факела на мисълта безкрайна“ („Ще излезе . . . “ 50)

Но това за Ракитина остава желание, мечта. Той ясно вижда съдбата на поета: да жадува за светлина и шир, а да гасне в мрака на измами и разврат; да сочи нови хоризонти, а да живее сред стон, плач и окови; да вижда в всеки човек свой брат, да е честен син на родината си—а да живее презрен и да умре от глад (—30) — Незавиден жребий! Обаче, тоя жребий не хвърля поета в отчаяние. Защото той знае изкуството „да бжде истински поет: да издига над всичко с орлов полет душата си, да бжде ясен като пролетно слънчево небе, да има свободно и отзивчиво сърдце и да бжде прост кат полски цвет“ („Откровение“ — 15.)—И негли в подобно настроение той е изпял своето вдъхновено „Верую„ (51):

Вярвам в бурята, що разрушава,
И в тишината, що твори,

Вярвам в здравото и бодро чувство,
В могъщия на живота зов,

В светлий мир на чистото изкуство,
В опиянената любов.

Вярвам в порива на дружно дяло,
В непостижимо дивний блян;

Вярвам в огненото слово смяло
И в моята звезда и в мен.

Чрез вопъл, меланхолия и безделия не ще се постигне нищо; живота не иска въздишки и купнежи, живота иска борба; и в тая борба Ракитин вярва; и тръгва от тук на туй да служи ней. Из страданието се ражда новата вяра — да открили духа и да насочи стремежите му към нова цел. Той иска да е: храм за притиснатия, но вярващ дух; фар-надежда за кораб в черна нощ; оазис-мираж за ожаднел керван. („Желание“ 54).—Наоколо мрак и стон на „горестни сърдца“; вражда е посеяна вред; но той вярва в подвила на труда (19), във вечния стремеж на горе (—3), в безсмъртната мисъл (—23) в силите, които крие народа в недрата си (—4I) и в талантите, които гинат без простор (—49); и чрез тая вяра в народа, в живота, във вечната му спътница — мисълта за щастие (—7), той нарамва тежкия кръст — да изгради, макар и с живота си щастие и за другите (—19). Дали ще постигне тая нова своя мечта, той ве знае, „но вярва в тържеството на живота, вярва и в доброто на смъртта“ (—4II),